

Polecenia podsumowujące

1. Przedstaw skutki pandemii dżumy w Europie.
2. Opisz kryzys społeczno-gospodarczy w Europie w XIV i XV w.
3. Scharakteryzuj niepokoje społeczne i religijne w okresie późnego średniowiecza.

Niepokoje późnego
średniowiecza

Podsumowanie

34

Wielka epidemia dżumy – czarna śmierć (1347–1352)

Śmiertelna choroba pochodząca z Azji Środkowej.
Przenoszenie bakterii przez pchły pasożytujące na szczurach.
Niski poziom higieny społeczeństwa.
Pandemia dżumy.

Skutki pandemii

Śmierć ponad 23 mln Europejczyków.
Wyludnienie wielu obszarów Europy.
Spadek wydajności produkcji rolnej.
Pojawienie się ruchów odnowy religijnej.
Kryzys społeczny, gospodarczy i religijny: herezje, buntury społeczne, antysemityzm.

Kryzys społeczno-gospodarczy

Opuszczanie pierwotnych miejsc osadnictwa przez chłopów.
Upadek znaczenia średniego i drobnego rycerstwa.
Destabilizacja finansowa.
Podniesienie cen towarów.

Buntury społeczne

1323 – wybuch powstania we Flandrii.
1358 – powstanie ludowe we Francji (żakieria).
1381 – powstanie Wata Tylera w Anglii.

Niepokoje religijne

Jan Wiktoryn i ruch lollardów w Anglii.
Jan Hus w Czechach (husytyzm).
1415 – spalenie Jana Husa na stosie.
1419–1436 – wojny husyckie.

Polecane publikacje

Paweł Kras, *Husyci w piętnastowiecznej Polsce*, Lublin 1998.
William Naphy, Andrew Spicer, *Czarna śmierć*, Warszawa 2004.
Anna Paner, *Jan Hus*, Kraków 2002.

